

До прикладу, словацька дослідниця Є. Кольнікова в статті «Оппідум Галіш-Ловачка (Мукачево) у світлі нумізматичних знахідок» опрацювала інформацію щодо кельтських імітацій, котрі зберігалися або експонувалися в європейських музеях і були віднайдені поблизу м. Мукачева. Нею було виявлено 16 імітацій різних типів, що не надає повного уявлення про масштаб та ареал монетного обігу. Саме збільшення кількості відомих монет та введення їх у науковий обіг є, на нашу думку, головним завданням кельтської нумізматики Закарпаття, незважаючи на те, яким чином вони були здобуті.

Окрім того, кожна монета містить в собі важливу для нас інформацію, адже при детальному вивченні методу виготовлення, хімічного складу, стилістики зображень, їх мотивів та порівняно з іншими, більш вивченими ареалами поширення, дозволяє нам робити припущення про культурні та економічні зв'язки з різними регіонами кельтського світу. Критичний аналіз імітацій також може допомогти у визначенні підробок, що побутують на онлайн-аукціонах в мережі Інтернет і на цей момент можуть помилково бути визначені як оригінали.

Отже, розвиток та поширення технологій пошуку металевих предметів призводить до подальшого поживалення несанкціонованих аматорських розкопок, що попри нищення вже наявних пам'яток, дозволяє нам розширити кількість відомих нумізматичних матеріалів за відсутності археологічних досліджень. Ігнорування цих матеріалів фактично призводить до констатації їхньої втрати. Варто також зазначити, що попри втрату їхнього контексту, вони і надалі є носіями інформації. При критичному аналізі та осмисленні в контексті вже наявних досліджень та відомостей вони можуть кардинально розширити, а, можливо, й змінити наш погляд на побут та монетний обіг кельтів Закарпаття та сусідніх територій.

А. Кукова

**АРХІТЕКТУРНА СПАДЩИНА ХАРКОВА:
ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ АВТОРСТВА ОЛЕКСІЯ БЕКЕТОВА**

A. Kuksova

**ARCHITECTURAL HERITAGE OF KHARKIV:
ARCHITECTURAL MONUMENTS BY OLEKSII BEKETOV**

У зв'язку з воєнною агресією Російської Федерації в Україні, захист культурного фонду стає надзвичайно важливим, оскільки існує реальна загроза його втрати. Зростає потреба детального вивчення архітектурних особливостей м. Харків. Наукове дослідження доповнює базу знань про історичне та культурне значення обраного творчого спадку О. Бекетова з метою збереження архітектурної спадщини міста.

Олексій Миколайович Бекетов був і є однією з найвизначніших постатей Харкова. Перед видатним архітектором відкривалося багато можливостей, але ні в яке місто його не тягнуло так сильно, як у рідне — з 112 його будівель близько 40 з них знаходяться саме в Харкові. Серед його проєктів — найрізноманітніші типи будівель: банки, суди, бібліотеки, театри, лікарні, магазини. Кожен із них знайшов своє втілення в архітектурному ландшафті міста.

Першим реалізованим проєктом архітектора став будинок Харківського комерційного училища Імператора Олександра III, який приніс молодому архітектору визнання. Побудована в 1889–1893 рр. неоренесансна будівля сподобався

замовникам завдяки незвичайному поєднанню витонченості та суворості форм. Нині це головний корпус Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Просвітницькі заклади були одним із найважливіших напрямів у кар'єрі О. Бекетова. Деякі проекти освітніх будівель Харкова виконано безкоштовно. Серед них — Харківська громадська бібліотека (нині Громадська бібліотека ім. В. Г. Короленка) та Харківська жіноча недільна школа Х. Д. Алчевської (нині Виставковий зал Харківського художнього музею). За розробку проекту бібліотеки архітектор отримав почесне звання «Академік архітектури».

На площі Конституції стоять три банки авторства О. Бекетова — Земельний (1896), Торговий (1899) і Волзько-Камський (1907). Перш ніж приступити до їх проектування, будівничий уважно вивчив аналогічні споруди в Німеччині, Австро-Угорщині, Франції та Італії. У результаті вийшли бездоганно розроблені проекти — дві в неоренесансному стилі та один у стилі модерн.

Найбільш самобутній напрям у творчості О. Бекетова — проектування маєтків. Якщо громадські будівлі споруджувались у кількох стилях (неоренесанс, класицизм), то маєтки відрізнялись різноманітними стильовими рішеннями — архітектор мав можливість для вільної творчості, адже зазвичай інтелігенція не висувала жорстких умов. Більшість із маєтків розташовується на вул. Мироносицькій (нині вул. Жон Мироносиць) та вул. Садово-Куликівській (нині вул. Дарвіна). Окремо можна виділити маєток Д. А. Алчевського, виконаний у мавританському стилі.

Таким чином, Харків має унікальну архітектурну спадщину видатного українського архітектора О. М. Бекетова.

Є. Різниченко

АДАПТАЦІЯ МУЗЕЇВ ДО ЦИФРОВОЇ ЕРИ: ВІД ВІРТУАЛЬНИХ ТУРІВ ДО ІНТЕРАКТИВНИХ ДОДАТКІВ

E. Riznychenko

ADAPTING MUSEUMS TO THE DIGITAL ERA: FROM VIRTUAL TOURS TO INTERACTIVE APPLICATIONS

У світі, який швидко змінюється під впливом технологій, музеї не можуть залишатися осторонь. Без адаптації до цифрової революції неможливі залучення аудиторії та збереження культурної спадщини в майбутньому. Створення віртуальних турів або інтерактивних додатків — це лише частина стратегій, які використовують музеї для адаптації до нових реалій.

Музейний сектор завжди обережно ставився до впровадження нових практик і технологій, воліючи, загалом, дозволяти іншим йти першими й дивитися, що працює. Але під час фінансових зривів, пов'язаних із війною, цифрові методи часто були вкрай важливими для виживання музеїв, закриваючи діри, що виникали внаслідок зриву роботи на місці. Інструменти, які деякі вважали ризикованими або експериментальними (наприклад, онлайн-продаж квитків, змінна ціна, безконтактні платіжні системи та безконтактні інтерактивні засоби), стали мейнстрімом у зв'язку із необхідністю.

Війна може виявитися точкою перелому між епохою експериментів і епохою прагматизму, коли цифрова стратегія розглядається як важливий компонент музейної діяльності. Останні три роки перетворилися на величезний,